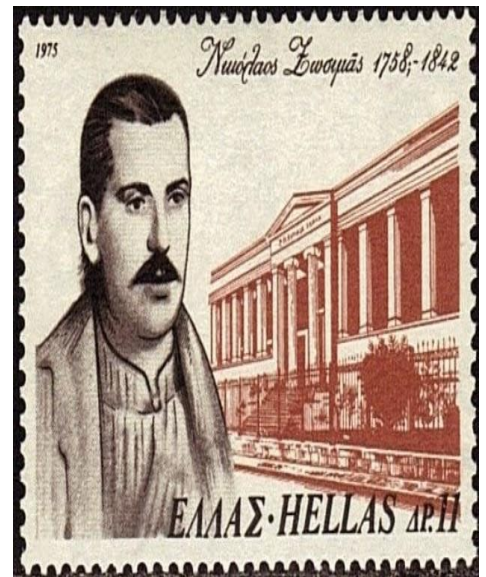
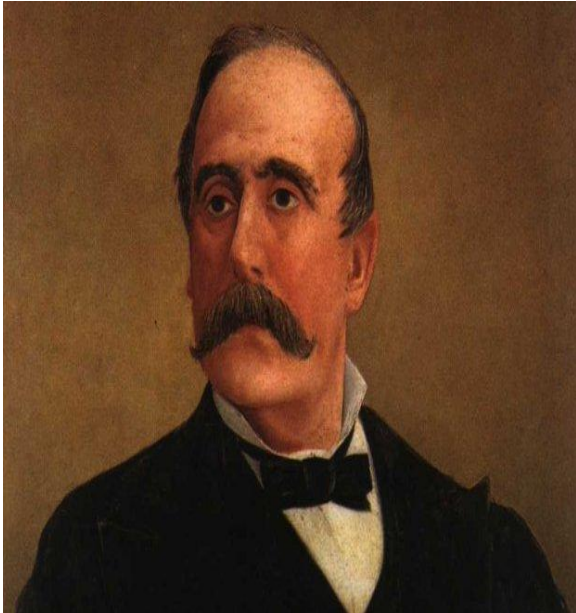


ΔΟΛΙΑΝΑ 2016-2017

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

ΤΑΞΗ: Β2



## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....</b>	.....
<b>ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΣ.....</b>	.....
<b>ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ.....</b>	.....
<b>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ.....</b>	.....
<b>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....</b>	.....
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....</b>	.....

## Εισαγωγή

Η εργασία αναφέρεται στους εθνικούς ευεργέτες της Ηπείρου, στις περιοχές, στις οποίες έδρασαν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, καθώς και στην προσφορά τους στη πατρίδα και συγκεκριμένα στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό τομέα της χώρας μας. Παράλληλα, θα προβληματιστούμε για το αν υπάρχει παρόμοια δράση στη σημερινή εποχή, δηλαδή αν την τελευταία 20ετία έχει σημειωθεί αντίστοιχη προσφορά.

Ο όρος “ **Εθνικός Ευεργέτης**” είναι τίτλος που απονεμήθηκε με επίσημο και θεσμοθετημένο τρόπο από την Ελληνική Πολιτεία. Η ευεργεσία είναι η ευγενέστερη εκδήλωση της ζωής του ανθρώπου. Συνίσταται στο ενδιαφέρον έως και την προσωπική ανάλωση του δωρητή με πνεύμα αυτοπροσφοράς για την προκοπή και την ευδαιμονία του ευεργετούμενου, ο οποίος βρίσκεται σε δεινή θέση. Έχει ως κίνητρό της την αγάπη και τη φιλοτιμία. Την υπαγορεύει το πνεύμα της φιλαλληλίας και είναι σύμφωνη με την προτροπή του Απ. Παύλου, «μη τα εαυτού έκαστος αλλά τα του ετέρου». Ο ευεργέτης είναι ακριβώς εκείνος που επεμβαίνει και σώζει όταν υπάρχει αδιέξοδος, εκεί όπου καμία άλλη πόρτα, από πουθενά, δεν μπορεί να ανοιχτεί.

Στα χρόνια του τουρκικού ζυγού, πολλοί δραστήριοι Ηπειρώτες μετανάστευσαν σε ξένες χώρες για την εύρεση μιας καλύτερης εργασίας. Οι περισσότεροι από αυτούς δεν είχαν μεγάλο εισόδημα. Ωστόσο πολλοί από αυτούς δημιούργησαν μεγάλες επιχειρήσεις και διατήρησαν εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με ολόκληρο τον κόσμο. Ίδρυσαν εμπορικούς και τραπεζικούς οίκους, καθώς και νοσοκομεία και σχολεία. Ποτέ όμως δεν ξέχασαν την πατρίδα τους και ζούσαν με τον καημό να τη δούνε μια μέρα ελεύθερη. Διατηρούσαν στενές οικονομικές και πνευματικές σχέσεις με την Ήπειρο και ιδιαίτερα τα Γιάννινα. Προσπάθησαν από τη μεριά τους να βοηθήσουν με την κάλυψη των βασικών βιοτικών αναγκών των συμπατριωτών τους, με την ενίσχυση ενδεών, με την ανέγερση και τον καλλωπισμό ναών, με τη σύσταση φιλανθρωπικών και κοινωνικών ιδρυμάτων. Επίσης, έδωσαν μεγάλη σημασία στη διάδοση της παιδείας στην Ελλάδα. Μεγάλες δωρεές συγκράτησαν για πολλά χρόνια φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Οι ευεργέτες άνοιξαν τους κρουνούς του χρήματος και έτσι βοήθησαν τους δασκάλους του Γένους, οι οποίοι άνοιξαν τους κρουνούς του πνεύματος. Ακόμα, οι δωρεές τους πέρα από την παιδεία απέβλεπαν στην προαγωγή της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας. Μεγάλοι εθνικοί ευεργέτες όπως οι: Αβέρωφ, Αρσάκης, Γεννάδιος, Στουρνάρας, Τσιτσίκας, Χατζηκώστας και αδελφοί Ζάππας, Ζωσιμάδες, Ριζάρης, Σίνας κ.ά. άφησαν μία τεράστια πολιτιστική κληρονομιά που ακόμη και σήμερα είναι αισθητά φανερά. Έτσι τα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, Γεννάδιος Βιβλιοθήκη, Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ακαδημία Αθηνών, Αρσάκειο Παρθενοναγωγείο, Ριζάρειο Εκκλησιαστικό Σχολείο, Νοσοκομείο Ευαγγελισμού, Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο, Ζάππειο Μέγαρο, Εθνική τράπεζα, Μητρόπολη Αθηνών, Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, Καλλιμάρμαρο Παναθηναϊκό Στάδιο, θωρηκτό «Αβέρωφ» κ. ά.,

είναι έργα των μεγάλων ευεργετών και έπαιξαν ρόλο στην προσπάθεια του τότε νεοσύστατου ελληνικού κράτους να ορθοποδήσει. Στα Ιωάννινα ιδρύθηκαν επίσης πάρα πολλά έργα: η Επιφάνειος Σχολή, η πρώτη Σχολή των Ιωαννίνων με διδάσκαλους τους Μακρή, Σουγδουρή και Ανθρακίτη, η Σχολή Γκιούμα που μετονομάστηκε σε Μπαλαναία Σχολή, η Καπλάνειος Σχολή, που ήταν συνέχεια της Μαρουτσέας Σχολής με πρώτο διδάσκαλο τον Αθανάσιο Ψαλίδα, η Ζωσιμαία Σχολή, που ιδρύθηκε το 1828 με χρήματα της Ζωσιμαίας αδελφότητας και το νοσοκομείο Χατζηκώστα.

## ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ



ΟΝΟΜΑ: Επιφάνιος Ηγούμενος

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Ο Επιφάνιος Ηγούμενος, του Εμμανουήλ και της Μαριέττας, γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1568.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Ο πατέρας του Επιφανίου, Εμμανουήλ Ηγούμενος, ήταν εγκαταστημένος από το 1600 περίπου στη Νεάπολη της Ιταλίας, όπου εμπορευόταν. Οι αδελφοί Ηγούμενοι διατηρούσαν εμπορική επιχείρηση στη Βενετία και ταξίδευαν συχνά στην Κέρκυρα.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:

Και μετά το θάνατο του αδελφού του, ο Επιφάνιος, «έκλαμπρος» και «εξοχώτατος» αποκαλούμενος, τιμώμενος δε και αγαπώμενος από τους συμπατριώτες, συνέχισε ως τα γεράματα τις εμπορικές του πράξεις. Αντίθετα, προς τον αδελφό του Γεώργιο, που ήταν από τους λόγιους της εποχής εκείνης, ο Επιφάνιος ήταν ολιγογράμματος και κακογράφος, αλλά δεν στάθηκε λιγότερο φίλος των μαθήσεων, γιατί και βιβλία με έξοδά του τύπωσε, καθώς μια θεία λειτουργία (1639) και τη Γραμματική του Λάσκαρη (1645) και ιδρυτής φερώνυμης Σχολής στα Ιωάννινα υπήρξε.

Επίσης, ως δείγμα της υπόληψης που του είχαν οι Έλληνες, τον ανέδειξαν τέσσερις

φορές πρόεδρο της Κοινότητας. Στην Βενετία όπου βρισκόταν πάντα ο Επιφάνιος, δεν ξεχνάει την γενέτειρά του. Το 1647, απ' όσο ξέρουμε, έκτισε μία εκκλησία της Παναγίας, την οποία ονόμασε Περίβλεπτο, την εποχή εκείνη εκτός Ιωαννίνων. Τον ίδιο χρόνο, αποφάσισε να γράψει την διαθήκη του, με την οποία άφηνε όλη την περιουσία του σε ιδρύματα και εκκλησίες, εντός και εκτός Ιωαννίνων. Πέθανε το 1648 σε ηλικία 80 χρονών.

## **ΖΩΗΣ Κ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ**

**ΟΝΟΜΑ:** Ζώης Καπλάνης

**ΚΑΤΑΓΩΓΗ:** Γεννήθηκε στο Γραμμένο Ιωαννίνων κατά το έτος 1736.

**ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:**

Ορφανός από μικρή ηλικία πήγε στα Γιάννενα το 1750, όπου τον φιλοξένησαν οι συγγενείς του γουναράδες στο επάγγελμα.

**ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ**

**ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:**

Το έτος 1754 έφυγε από το Βουκουρέστι όπου εργαζόταν ως εργάτης και, αργότερα ως συνétairos με τον Χατζηνίκο, υπεύθυνος για εμπορικές υποθέσεις στην Ευρώπη. Περίπου το 1774 διέλυσε την εταιρία με τον Χατζηνίκο και εγκαταστάθηκε οριστικά στη Μόσχα, όπου συνέχισε το εμπόριο, κάνοντας μεγάλη περιουσία.

**ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:**

Από την πρώτη στιγμή στην Μόσχα, άρχισε να βοηθάει δικούς του και ξένους συνανθρώπους του. Ήδη από το 1797 καταθέτει στο Αυτοκρατορικό Ορφανοτροφείο Μόσχας 10.000 ρούβλια και, οι τόκοι των χρημάτων αυτών να δωρίζονται στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Από το επόμενο έτος (1798), αναλαμβάνει τη συντήρηση της άπορης πλέον Μαρουτσικής Σχολής στην ίδια πόλη, δημιουργώντας νέο «κτίριον ευρύχωρον» βιβλιοθήκη και, καταθέτοντας αργότερα, το 1806, υπέρ αυτής 100.000 ρούβλια. Ταυτόχρονα θέτει τη Σχολή υπό την κηδεμονία της Εκκλησίας και καταθέτει εφάπαξ, οικονομική βοήθεια στη Μεγάλη του Γένους Σχολή 7.500 γρόσια.

Με την διαθήκη του, στις 15-08-1806, ορίζει να κατατεθούν πάντοτε, «αιωνίως» 10.000 ρούβλια, με σκοπό να προικίζονται τα φτωχά κορίτσια, από τα χωρία Γραμμένο και Τζιουντίλα, σημερινό Ζωοδόχος και, άλλα 10.000 ρούβλια για τους φτωχούς των ίδιων χωριών, του δικού του και της μάνας του. Επίσης αφήνει 10.000 ρούβλια για τους φυλακισμένους των Ιωαννίνων, 5.000 για την Πατριάδα Σχολή και, άλλες τόσες για την Αθωνιάδα. Ακόμη αφήνει 6.000 για να προικίζονται τα άπορα κορίτσια της πόλης των Ιωαννίνων και, 2.000 υπέρ του Νοσοκομείου Νίζνας της Ρωσίας.

**ΜΑΝΘΟΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ**  
**ΡΙΖΑΡΗΣ**



ΟΝΟΜΑ: Μάνθος Ριζάρης και Γεώργιος Ριζάρης

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Οι αδερφοί Μάνθος και Γεώργιος Ριζάρης είναι από το Μονοδένδρι της Ηπείρου

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: έμειναν ορφανοί σε μικρή ηλικία.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

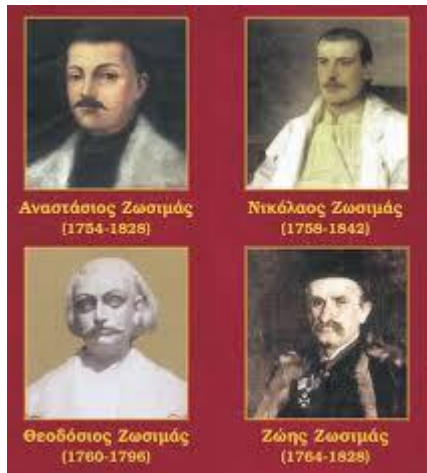
Έφυγαν πολύ νέοι για την Οδησό της Ρωσίας. αδερφοί Ριζάριδες ασχολήθηκαν με το εμπόριο και από αυτό έκαναν μεγάλη περιουσία. ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:

Βοήθησαν στον αγώνα κατά των Τούρκων (κυρίως οικονομικά) και τέλος μυήθηκαν στη Φιλική Εταιρία. Επιπλέον έκαναν πολλές ευεργεσίες στην ιδιαίτερη πατρίδα τους και όχι μόνον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ριζάριος Ιερατική Σχολή, στην Αθήνα. Η σχολή αυτή ιδρύθηκε το 1843 σε χώρο κοντά στο σημερινό «Χίλτον». Σήμερα λειτουργεί στο Μαρούσι, σε ένα κτίριο, ως ανώτερο Εκκλησιαστικό φροντιστήριο.

Επίσης χαρακτηριστικές είναι και οι ευεργεσίες στην ιδιαίτερη πατρίδα τους το Μονοδέντρι. Εκεί, ο Μάνθος και ο Γεώργιος Ριζάρης, άφησαν την Ριζάρειο χειροτεχνική σχολή Μονοδενδρίου που ιδρύθηκε το 1979 και είναι τμήμα του Ριζάρειου κληροδοτήματος, που αποτελείται από πολλά ιδρύματα. Ακόμα ίδρυσαν ελληνικό σχολείο (temp 20-21) του οποίου ανέλαβαν και την συντήρηση) και τέλος την Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου.

Ευτυχώς, τα τρία αυτά κληροδοτήματα διατηρούνται σε καλή κατάσταση και λειτουργούν μέχρι σήμερα θυμίζοντας στους κατοίκους του Μονοδενδρίου τους δύο αυτούς ευεργέτες, οι οποίοι έδωσαν και δίνουν ζωή στο Μονοδέντρι. (temp 36)

## ΑΔΕΛΦΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ



ΟΝΟΜΑ: Αδελφοί Ζωσιμάδες

ΚΑΤΑΓΩΓΗ : Οι Ζωσιμάδες καταγόταν από το Γραμμένο Ιωαννίνων.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

Γιοι του Παναγή Ζωσιμά, που καταγόταν από το Γραμμένο της Ηπείρου, γεννήθηκαν στα μέσα του 18ου αιώνα στα Ιωάννινα, όπου ο πατέρας τους ήταν εγκατεστημένος ως έμπορος. Οι Ζωσιμάδες ήταν έξι αδέρφια:

Ο Ιωάννης (1752-1771)

Ο Αναστάσιος (1754-1828)

Ο Νικόλαος (1758-1842)

Ο Θεοδόσιος (1760-1793)

Ο Ζώης (1764-1828)

Ο Μιχαήλ (1766-1809)

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ:

Ο Νικόλαος, ο Θεοδόσιος και ο Μιχαήλ εγκαθίστανται γύρω στο 1785 στο Λιβόρνο της Ιταλίας, ενώ οι άλλοι τρεις στη Νίζνα της σημερινής Ουκρανίας και αργότερα στη Μόσχα. Η πόλη της Νίζνα κατά την τσαρική εποχή ήταν σπουδαίο ρωσικό διαμετακομιστικό κέντρο ευρωπαϊκών και ασιατικών εμπορευμάτων και σ' αυτό συνέβαλαν αποφασιστικά και οι Έλληνες έμποροι ως διαμεσολαβητές μεταξύ της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και της Μεγάλης Ρωσίας. Οι Έλληνες έμποροι είχαν πολλά προνόμια από την Ρωσία και το 1785 ίδρυσαν το περίφημο Μαγιστράτο των Ελλήνων που αναγνωριζόταν από τις ρωσικές αρχές ως ανεξάρτητη δημοκρατία. Πρόσφατα έγινε η αδελφοποίηση των πόλεων Νίζνα και Ιωαννίνων σε ανάμνηση των δεσμών που υπήρχαν ανάμεσα στις πόλεις αυτές από την εποχή της δραστηριοποίησης σ' αυτή των Ελλήνων εμπόρων της διασποράς, των αδελφών Ζωσιμά και πολλών άλλων.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Τα πρώτα χρόνια ήταν δύσκολα, με μεγάλες στερήσεις και πείνα αλλά με το εμπορικό μυαλό που διέθεταν γρήγορα κατάφεραν να ορθοποδήσουν

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ)

Η δράση τους συνδέεται στενά με την ανάπτυξη της ελληνικής παιδείας κατά το τέλος του 18ου αιώνα και τις αρχές του 19ου αιώνα.

Μετά το θάνατο του Θεοδόσιου, το 1793, οι υπόλοιποι αδελφοί αποφάσισαν να

μείνουν άγαμοι και έθεσαν σκοπό της ζωής τους την ενίσχυση της παιδευτικής προσπάθειας που είχε ενταθεί από τα μέσα του 18ου αιώνα στις ελληνικές παροικίες της κεντρικής Ευρώπης και στον υπόδουλο ελληνικό χώρο. Όταν ο Θεοδόσης πέθανε την περιουσία του την άφησε στα αδέρφια του και τους παράγγειλε να ενισχύσουν τις σχολές των Ιωαννίνων. Διέθεσαν σημαντικό ποσό για την «σύστασιν καλλωπισμόν του σχολείου των Ιωαννίνων με τη συσταθείσαν βιβλιοθήκην και με τους μισθούς των ενδεών μαθημάτων» κατά τον Άνθιμο Γαζή, και το 1799 και χρηματοδότησαν εκδόσεις πολλών βιβλίων.

Το 1796 ο Αναστάσιος καταβάλλει τη δαπάνη των κυριακοδρομιών του Νικόλαου Θεοτόκη. Με τη χορηγία αυτή, το 1805 εγκαινιάζεται η έκδοση της Ελληνικής Βιβλιοθήκης του Κοραή. Μεγάλες και πολλές ήταν οι δωρεές και για την πόλη των Ιωαννίνων. Ιδρύθηκαν φτωχοκομεία, γηροκομείο, νοσοκομεία, σχολείο στον τόπο καταγωγής, δόθηκαν χρήματα σε ορφανά κορίτσια, ανακαινίστηκαν και ενισχύθηκαν εκκλησίες. Το 1828, όταν πέθανε ο Ζώης, οι αδελφοί του χορήγησαν το αναγκαίο ποσό για την ίδρυση της Ζωσιμαίας Σχολής, στα Ιωάννινα και αργότερα, ο Νικόλαος Ζωσιμάς με τη διαθήκη του διέθεσε σημαντικό κεφάλαιο για την ευδότηση των εργασιών της νεοσύστατης «Εθνικής Τραπέζης». Ο ίδιος είχε σχηματίσει πλουσιότατη συλλογή ελληνικών και ρωμαϊκών νομισμάτων, την οποία χάρισε στο ελληνικό κράτος.

Έγινε επίσης και ο πρώτος μέτοχος της Νεοσυσταθείσας Ελληνικής τράπεζας το 1841 και εκλέχτηκε ο πρώτος επίτιμος διευθυντής. Η Ιόνιος πολιτεία είχε αναδείξει τον Μιχαήλ Γενικό Πρόξενο στο Λιβόρνο. Μυήθηκαν στη Φιλική Εταιρεία και βοήθησαν οικονομικά για την απελευθέρωση της Ελλάδας. Ο Ζώης συγκεκριμένα ήταν γνωστός ως «ο πατήρ των Φιλικών»

Η συμβολή των Ζωσιμάδων στην πνευματική αναγέννηση του έθνους και η οικονομική ενίσχυση του Αγώνα της Ανεξαρτησίας τοποθετούν τους Ηπειρώτες αδελφούς στην πρώτη σειρά των εθνικών ευεργετών και η αναγνώριση του έργου τους υπήρξε γενική.

Επίσης μεγάλα ποσά διατέθηκαν στη Ρωσία για τα επιστημονικά της ιδρύματα, στο πανεπιστήμιο της Μόσχας και στην εταιρεία των φυσικών επιστημών. Ο Νικόλαος Ζωσιμάς διέθεσε το ποσό των 400.000 ρουβλιών, σαν κεφάλαιο στο ορφανοτροφείο της Μόσχας. Μεγάλα ποσά διατέθηκαν και για πνευματικά ιδρύματα της Ρωσίας, όπως το Πανεπιστήμιο και την Ιατροχειρουργική Ακαδημία της Μόσχας.

## **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΣ**

ΟΝΟΜΑ: Γεώργιος Χατζηκώστας η Χατζηκώνστας

ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Γεώργιος Χατζηκώστας, γεννήθηκε το 1753 στα Γιάννενα. Παντρεύτηκε την Αικατερίνη Μελαχρινού και απέκτησε 8 παιδιά  
ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ: Αφού μαθήτευσε στα Γιάννενα κοντά στους Μπαλάνους, έφυγε για την Κωνσταντινούπολη και στη Μόσχα μετά τον θάνατο του αδελφού του που βρισκόταν εκεί.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Στην Κωνσταντινούπολη επιδόθηκε στο εμπόριο πολύτιμων ειδών Μετά το 1815 φεύγει για τη Μόσχα και γνωρίζεται με τους εξέχοντες Ηπειρώτες αδελφούς Ριζάρη, Ζωσιμά ...



**ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:** Μετά το 1840 αναλαμβάνει την αποπεράτωση του ναού του Αγίου Νικολάου, του Αγίου Αθανασίου, της πόλης και συμμετέχει σε κάθε έρανο που γίνεται, η σε κάθε έκδοση βιβλίου του Διαφωτισμού. Επίσης ενισχύει μονές, εκκλησίες και σχολεία, όπως και φτωχούς.

Στα Ιωάννινα και το Μεσολόγγι αναγείρει από ένα Νοσοκομείο. Στην Αθήνα γίνεται το Ορφανοτροφείο Αρρένων με ισόβιο πρόεδρο τον Γεώργιο Σταύρου

## ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΔΟΜΠΟΛΛΗΣ



**ΟΝΟΜΑ:** Τριαντάφυλλος Ιωάννη Δομπόλλης και Ιωάννης Τριανταφύλλου Δομπόλλης

**ΚΑΤΑΓΩΓΗ:** Ο Τριαντάφυλλος Ιωάννη Δομπόλλης γεννήθηκε στην Κριτσούνιστα Κουρέντων στα μέσα του 17<sup>ου</sup> αιώνα. Όταν ήταν ακόμη μικρός η οικογένειά του μετακόμισε στα Ιωάννινα.

**ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:**

Για ένα διάστημα ασχολήθηκε με το οικογενειακό επάγγελμα του δερματέμπορου, αλλά, άνδρας πλέον, ξενιτεύτηκε στη Ρωσία, πρώτα στη Νίζνα και ύστερα στην Πετρούπολη, όπου ασχολήθηκε με το εμπόριο. **ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:**

Προς το τέλος της ζωής του ο Τριαντάφυλλος Δομπόλλης κατέθεσε στο Θησαυροφυλάκιο Μόσχας 5.000 αργυρά ρούβλια και όρισε τον ακριβή τρόπο διανομής των ετήσιων τόκων στους πτωχούς των Ιωαννίνων. Πέθανε στη Ρωσία το 1820.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΟΜΠΟΛΛΗΣ**

**ΟΝΟΜΑ:** Ιωάννης Τριανταφύλλου Δομπόλλης

**ΚΑΤΑΓΩΓΗ:** Ο Ιωάννης Δομπόλλης γιος του Τριαντάφυλλου γεννήθηκε το 1769στην Πετρούπολη, όπου έμαθε και τα εγκύκλια ελληνικά γράμματα.

**ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:**

Αρχικά ασχολήθηκε με το εμπόριο, ύστερα με επικερδείς τραπεζικές εργασίες. Κατά

το 1809 γνωρίζεται και συνδέεται με στενή φιλία με τον Ιωάννη Καποδίστρια. Ο τελευταίος τον εισάγει στην υπηρεσία του έθνους από διάφορες θέσεις που του εμπιστεύεται και στις οποίες συμμετέχει αμισθί. (διαχειριστής οικονομικών, γενικού ταμεία της Ελλάδος)

**ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:**

Όλη του η μεγάλη περιουσία διατίθεται για τη ίδρυση Πανεπιστημίου στην πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους με την επωνυμία Καποδιστριακών Πανεπιστημίων της Ελλάδος

## ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ



**ΟΝΟΜΑ:** Νικόλαος Στουρνάρας

**ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:** Ο Νικόλαος Στουρνάρας γεννήθηκε το 1806 στο Μέτσοβο και ήταν ανιψιός των αδελφών Τοσίτσα

**ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ:** Ταξίδεψε αρχικά στο Λιβόρνο και κατόπιν οι θείοι του τον έστειλαν στο Παρίσι για ανώτερες εμποροβιομηχανικές σπουδές.

**ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:**

Μετά τις σπουδές του εγκαταστάθηκε στην Αλεξάνδρεια στον εμπορικό οίκο Τοσίτσα και διακρίθηκε για την ευφυΐα του και τον δυναμισμό του.

**ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:**

Άφησε πολλά, χρήματα πάνω από 1.500.000 χρυσές δραχμές για σχολεία, φιλανθρωπικά ιδρύματα κ.α.

Επίσης χρήματα για την ανέγερση του Πολυτεχνείου, τη συντήρηση των σχολείων του Μετσόβου και της Αλεξανδρείας

Αξίζει να σημειωθεί ότι όσο ζούσε και έζησε λίγο «κανέν αγαθοεργόν η κοινωφελές κατάστημα εις την Ελλάδα δεν απόμεινε, το οποίον να μη συγκατατάττει αυτόν μεταξύ των ευεργετών του...»

## ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΣΤΡΙΣΟΓΙΑ



ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΑΣΤΡΙΣΟΓΙΑ

**ΟΝΟΜΑ:** Ελισάβετ (σύζυγος Γεωργίου Καστρισιού) Καστρισόγια  
**ΚΑΤΑΓΩΓΗ:** Η Ελισάβετ γεννημένη το 1800 στα Γιάννενα, ήταν μία μεγάλη Ηπειρώτισσα ευεργέτισσα κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας  
**ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:** Ήταν παντρεμένη με τον Γεώργιο Καστρίσιο (μεγαλοκτηματία της Βλαχίας από την Θεσσαλονίκη).

**ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:** Η Ελισάβετ Καστρισόγια, την περιουσία του άνδρα της ύστερα από τον θάνατό του, την έδωσε για αγαθοεργούς σκοπούς στα Γιάννενα και στην Θεσσαλονίκη με διαχειριστές μία τριμελή επιτροπή. Την περιουσία αυτή την μοίρασε ως εξής:

Το μισό διανεμήθηκε στη Ρουμανία: Έδωσε ποσά στο νοσοκομείο Βουκουρεστίου, στο νοσοκομείο Πλοεστίου, σε φτωχούς κατά τα Πάσχα και τα Χριστούγεννα, σε εφήβους για τις σπουδές τους, για να παντρεύονται οι φτωχές κοπέλες. Το άλλο μισό χωρίστηκε σε δύο ίσα μέρη, το ένα θα έπρεπε να σταλεί στη Θεσσαλονίκη και το άλλο στα Γιάννενα και συγκεκριμένα σε σχολεία και νοσοκομεία. Έτσι έγινε το δημοτικό των Ιωαννίνων που έχει το όνομά της: Ελισαβέτειο Δημοτικό Σχολείο Ιωαννίνων

## ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΤΟΣΙΤΣΑΣ – ΕΛΕΝΗ ΤΟΣΙΤΣΑ

**ΟΝΟΜΑ:** Μιχαήλ Αναστασίου Τοσίτσας  
**ΚΑΤΑΓΩΓΗ:** Ο Μιχαήλ Αναστασίου Τοσίτσας γεννήθηκε στο Μέτσοβο στις 3/1/1787. Εκεί διδάχθηκε τα βασικά και μετά σπούδασε στη Θεσσαλονίκη όπου έμαθε και την γουναρική τέχνη από τον πατέρα και αργότερα την άσκησε δημιουργώντας ένα μικρό κεφάλαιο.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ  
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Το 1806 συνεργάστηκε με τα αδέρφια του και το 1820 πήγαν όλοι μαζί στην Αλεξάνδρεια. Εκεί ο Μιχαήλ Αναστασίου Τοσίτσας οικοδόμησε σταδιακά μια οικονομική αυτοκρατορία σε όλη τη Μεσόγειο και τη Ρωσία.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ:

Στην Αλεξάνδρεια ο Τοσίτσας δεσπόζει στην Ελληνική κοινότητα δημιουργώντας Νοσοκομεία, σχολεία και εκκλησίες και δαπανώντας τεράστια ποσά, πάνω από 1.000.000 χρυσές δραχμές. Κατά την Επανάσταση ο Τοσίτσας κάνει εράνους και ενισχύει τον απελευθερωτικό αγώνα με την βοήθεια της γυναίκας του ποικιλοτρόπως (απελευθέρωση Ελλήνων της Πελοποννήσου, σκλάβων μετά την επιδρομή του Ιμπραήμ).

Μεγάλα ποσά στο Μέτσοβο και γενικά στην Ελλάδα

100.000 τάλια για τον εξοπλισμό του Πολυτεχνείου

20.000 για να πληρώνονται οι δάσκαλοι του Μετσόβου και για να αγοραστούν βιβλία για τα φτωχά παιδιά

3.000 τάλια για την Ελληνική Σχολή της Θεσσαλονίκης

196.000 αιγυπτιακά γρόσια για τα Ελληνικά σχολεία της Αλεξάνδρειας Φωτο 59

2.000 τάλια για τους φτωχούς της πατρίδας του

από 500 στους ιερείς, στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής και τις άλλες εκκλησίες και μονές της

από 2.000 τάλια στο φτωχοκομείο της Αθήνας, στο πανεπιστήμιο, στο νοσοκομείο, το Τυφλοκομείο, Αρσάκειο Φωτο: 11 Οικοτροφείο Φωτο 49 και

Οφθαλμιατρείο Φωτο: 52

10.000 για έργα οδοποιίας

Η γυναίκα του Ελένη Τοσίτσα συνέχισε το δύσκολο έργο του συζύγου της και έδωσε:

60.000δρχ στο Αμαλίο Ορφανοτροφείο

30.000 δρχ στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία Φωτο 62 για την ανέγερση Αλληλοδιδακτικού Σχολείου Φωτο 60 10.000 για τον καταρτισμό Πανεπιστημιακής Εθνοφυλακής

Αγόρασε και δώρισε τα οικοπέδα του Αρχαιολογικού Μουσείου και Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΖΑΠΠΑΣ**

ΟΝΟΜΑ: Ευάγγελος Ζάππας

ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Ευάγγελος Ζάππας γεννήθηκε το 1800 στο Λάμποβο της Β.Ηπείρου. Υπήρξε πρωτοπαλίκαρα του Μάρκου Μπότσαρη σε όλους τους αγώνες των Σουλιωτών κατά του Αλη πασά. Μετά την πτώση του Σουλίου πέρασε στην ελεύθερη Ελλάδα και αγωνίσθηκε στο πλευρό πολλών μεγάλων οπλαρχηγών σε όλη τη διάρκεια της Εθνεγερσίας. Έφθασε στο βαθμό του ταξίαρχου.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μετά την απελευθέρωση ταξίδεψε στη Βλαχία. Επιδίδεται στο εμπόριο και την ενοικίαση αγροκτημάτων για καλλιέργειες

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Η ανά τετραετία τέλεση των Ολυμπίων εκθέσεων στην Αθήνα σε αξιοπρεπές και ευρύχωρο κατάστημα, σύμφωνα με δικό του σχέδιο.

Η έκδοση λεξικού και γραμματικής της ρουμανικής γλώσσας.  
Αποστολή χρημάτων για επισκευή μοναστηριού γενέθλιας περιοχής και σύσταση σχολείου στο χώρο του μοναστηριού, αλληλοδιδασκτικού σχολείου με βιβλιοθήκη, με κατοικίες διδασκάλων, με κήπους στο Λάμποβο.  
Ενίσχυση του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Αμαλίου Ορφανοτροφείου και πολλά χρήματα για την πρώτη αναμόρφωση των κερκίδων του Παναθηναϊκού Σταδίου

### **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ**

ΟΝΟΜΑ: Κωνσταντίνος Ζάππας  
ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Κωνσταντίνος Ζάππας γεννήθηκε το 1814 στο Λάμποβο της Β.Ηπείρου. Έμεινε άγαμος όπως και θείος του Ευάγγελος.  
ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:  
Πέρασε τα νεανικά του χρόνια στο χωριό και περί το 1835 εκλήθη υπό του θείου του Ευαγγέλου στη Βλαχιά, όπου έμεινε βοηθός και συνεργάτης του  
ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Ανέγερση στην Αθήνα του κτιρίου των Ολυμπίων και στην Κωνσταντινούπολη των Ζαππειών Παρθεναγωγείων στην Κωνσταντινούπολη, την Αδριανούπολη και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Επίσης ανέγερση πλήθους σχολείων, εκκλησιών και ιδρυμάτων κοινής ωφελείας ειδικά στον τόπο καταγωγής του αλλά και σε όλη την Ήπειρο.  
Υφαντική σχολή στο χωριό του και Γεωργική σχολή στη Θεσσαλία. Κληροδότησε στο Ελληνικό Δημόσιο απέραντες εκτάσεις στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες.

### **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ**

ΟΝΟΜΑ: Γεώργιος Σταύρου  
ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Γεώργιος Σταύρου γιος του προεστού της πόλης, γεννήθηκε το 1787 στα Γιάννενα.  
ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ: Αφού μαθήτευσε στα Γιάννενα κοντά στους Μπαλάνους και τον Ψαλίδα, έφυγε για τη Βιέννη, όπου σπούδασε στην περίφημη Εμπορική Σχολή Βιέννης λίγο πριν αναλάβει τη διεύθυνση του εμπορικού γραφείου του πατέρα του, από το 1811.  
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:  
Μετά το 1824 έρχεται στην επαναστατημένη Ελλάδα με πολλά πολεμοφόδια και προσφέρει τις υπηρεσίες του ως γραμματέας του Γ.Κουντουριώτη. Μετά την έλευση του Καποδίστρια γίνεται μέλος πολλών επιτροπών με σημαντικότερες αυτή της Εθνικής χρηματιστικής Τραπέζης, του ελεγκτή ελεγκτικού συνεδρίου και της Οικονομίας  
ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Το 1841 ιδρύει την Εθνική Τράπεζα.  
Στα Ιωάννινα κληροδοτεί την ανέγερση Οικοτροφείου Αρρένων , και ενισχύει μονές και εκκλησίες, όπως και φτωχούς.

## ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ

ΟΝΟΜΑ: Απόστολος Αρσάκης

ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Απόστολος Αρσάκης γεννήθηκε το 1792 στο μικρό χωριό Χοτάχοβα, πλησίον της Πρεμετής. Μέτσοβο και ήταν ανιψιός των αδελφών Τοσίτσα

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ: Ταξίδεψε αρχικά στο θείο του στο Βουκουρέστι, όπου διδάχθηκε τα πρώτα του γράμματα και κατόπιν στη Βιέννη, όπου διδάχθηκε τα Ελληνικά με δάσκαλο τον Νεόφυτο Δούκα. Τελικά σπούδασε Ιατρική στο Παν/μιο της Χάλλης.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Μετά τις σπουδές του εγκαταστάθηκε στην Ρουμανία και έφθασε στα ανώτερα αξιώματα, υπουργός εξωτερικών η πρόεδρος του υπουργικού Συμβουλίου της Ρουμανίας και για λίγο και πρωθυπουργός της Ρουμανίας.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Παρά τα πολλά και μεγάλα αξιώματα δεν ξέχασε την πατρίδα του. Αρχίζει με την επισκευή της εκκλησίας του χωριού του και μετά την προσοχή του προσελκύει το έργο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας Φωτο 11 της Αθήνας (Παρθεναγωγείο, Σχολή, εκκλησία) της οποίας και αναδείχθηκε μέγας ευεργέτης

## ΓΕΩΡΓΙΟΣ και ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΟΝΟΜΑ: Γεώργιος Σίνας και Σίμων Σίνας

ΚΑΤΑΓΩΓΗ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: Ο Γεώργιος Σίνας γεννήθηκε το 1783 στη Νύσσα της Σερβίας από γονείς Μοσχοπολίτες. Ο Σίμων, υιός του Γεωργίου και ομώνυμος του παππού του γεννήθηκε το 1810.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ: Ο Γεώργιος ακολούθησε τον πατέρα του στην Βιέννη.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Αρχικά σπούδασε και στη συνέχεια ακολούθησε το δρόμο του εμπορίου εκπλήττοντας τον εμπορικό κόσμο με τις οξυδερκείς ενέργειές του. Για τις έξοχες υπηρεσίες προς την Αυστρία και άλλα κράτη, τόσο του Γεωργίου, όσο και του υιού του Σίμωνος, τιμήθηκαν και οι δύο με πλήθος ανώνυμα παράσημα, έλαβαν τον τίτλο του βαρόνου και του εξ απορρήτων αυτοκρατορικού συμβούλου, διετέλεσαν και πρόξενοι και πρεσβευτές της Ελλάδας στη Βιέννη.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Το 1842 ο Γεώργιος Σίνας οικοδόμησε με δαπάνη το Αστεροσκοπείο της Αθήνας και το προίκισε με τα αναγκαία εργαλεία και την κατάλληλη βιβλιοθήκη. Αποτελεσματική συνδρομή και προστασία παρέσχε στην νεοϊδρυτη Εθνική Τράπεζα Ελλάδος ο νεαρός φίλος του Γ. Σταύρου. Μετά το θάνατο του πατέρα του Γεωργίου (1853), ο Σίμων Σίνας ανέλαβε την δαπάνη για τη λειτουργία του Αστεροσκοπείου, βοήθησε αρκετούς νέους να σπουδάσουν στην Ευρώπη, ενίσχυσε το έργο της Φιλεκπαιδευτικής εταιρείας, συνέβαλε στην αποπεράτωση του Μητροπολιτικού Ναού της Αθήνας, διέθεσε υπέρ του Αμαλιείου Ορφανοτροφείου 157.000 δρχ. και ανήγειρε το Μέγαρο της Ακαδημίας Φωτό: 1. Το τελευταίο έργο δεν πρόλαβε να το δει τελειωμένο γιατί πέθανε 15 Απρίλη το 1876. Αξίζει να σημειώσουμε την πρώτη υπέρ της Ελεύθερης Ελλάδας ευεργετική πράξη προς τον Ιωάννη Καποδίστρια (στη

Βιέννη το 1830) ο Σίμων Σίνας έστειλε 2007 τάλιρα ως προϊόν εράνου μεταξύ των ομογενών της Αυστριακής πρωτεύουσας, παρακαλώντας εκ μέρους του να κατατεθεί ως πρώτος θεμέλιος λίθος προς σύσταση κοινωφελούς ινστιτούτου, ορφανοτροφείου, νοσοκομείου ...Επίσης όσο ζει στην Αυστρία, κατασκευάζει Ναό της Αγίας Τριάδος, κατασκευάζει κατά μήκος όλης της αυτοκρατορίας των Αψβούργων τον Σιδηρόδρομο του Νότου και δίκτυο πλωτών διωρύγων στους ποταμούς Δούναβη και Τίσσα, ιδρύοντας την πρώτη Ατμοπλοϊκή εταιρεία Δουνάβεως. Δωρίζει την πρώτη γέφυρα που ενώνει την Βούδα και την Πέστη, δημιουργώντας την Βουδαπέστη Φωτό.

Ο υιός του Γεωργίου, Σίμων, αναγείρει στη Βουδαπέστη Νοσοκομεία, Βρεφοκομεία και πτωχοκομεία. Επίσης χρηματοδοτεί το παγκοσμίου φήμης Μέγαρο Φίλων της Μουσικής, την Ακαδημία και την Εμπορική Σχολή της Βιέννης.

### **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΒΕΡΩΦ**

ΟΝΟΜΑ: Γεώργιος (Αυγέρης )Αβέρωφ

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Καταγόταν από το Μέτσοβο της Ηπείρου, όπου και γεννήθηκε το 1818.

ΧΩΡΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ:

Η χώρα προορισμού ήταν η Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου (1840). Εκλήθη από τον ετεροθαλή αδελφό του Αναστάσιο, ο οποίος μετά από μακρά παραμονή στη Ρωσία κληροδότησε στον Γεώργιο την περιουσία του και το ρωσίζον όνομα του.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ):

Ο Αβέρωφ αρχίζει από την Αλεξάνδρεια και κτίζει μεγάλο νοσοκομείο για τους απόρους Έλληνες. Ιδρύει εκκλησία, γυμνάσιο, δημοτικό και δύο παρθεναγωγεία για τα παιδιά των ομογενών. Δεν ξεχνά όμως και την ιδιαίτερη πατρίδα του, τη γη που γεννήθηκε, το Μέτσοβο, στην ορεινή Ήπειρο. Στέλνει λοιπόν στην πατρίδα του χιλιάδες χρυσές λίρες για να κτιστούν εκκλησίες, σχολεία νοσοκομεία, βρύσες, δρόμοι και για να βοηθηθούν οι φτωχοί. Και έπειτα απλώνει την ευεργετική του δράση σ' ολόκληρη την Ελλάδα.

Κάνει στη Λάρισα την Αβερώνφειο Γεωργική Σχολή για νέους αγρότες. Δίδει 50.000 χρυσά φράγκα για να αποπερατωθεί το κτίριο του Πολυτεχνείου που είχαν αρχίσει οι συμπατριώτες του Μετσοβίτες Μιχ. Τσιτίσας και Νικ. Στουρνάρας, επιθυμεί ακόμη και τη δημιουργία Μουσείου του Πολυτεχνείου με έργα Τέχνης. Στο μουσείο αυτό κληροδοτεί και τη συλλογή του από 80 σημαντικά έργα.

Με χρήματά του κτίζεται η στρατιωτική σχολή των Ευελπίδων , καθώς και οι εφηβικές και οι γυναικείες φυλακές της Αθήνας που φέρνουν το όνομά του. Με χρήματά του γίνονται και οι ανδριάντες του Ρήγα Φεραίου και του πατριάρχη Γρηγορίου του Έ που στολίζουν τα προπύλαια του Πανεπιστημίου. Με χρήματά του αγοράζεται και το Θωρηκτό που φέρει το όνομά του, για να λειτουργεί ως Σχολή Ναυτικών Δοκίμων

Δίδει στο Ελληνικό Δημόσιο, μετά την πτώχευση του Τρικούπη 70.000 λίρες ως δάνειο, ποσό το οποίο αργότερα χαρίζει. Για τις ανάγκες του πολέμου του 1897 διαθέτει επίσης 1.000.000 χρυσών φράγκων. Το 1985 δίδει το ίδιο ποσό 1.000.000 χρυσών φράγκων για την προετοιμασία των Ολυμπιακών αγώνων.

## ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΟΝΟΜΑ: Αγγελική Παπάζογλου

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Η Αγγελική Παπάζογλου καταγόταν από το Σκαμνέλι .

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

Ήταν ευσεβής και φιλόνηρωτη όμως δεν κατάφερε να αποκτήσει παιδιά.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Ύστερα τον θάνατο του άνδρα της άρχισε να κάνει έργα κοινής ωφέλειας στα Γιάννενα και στο Ζαγόρι.

Επισκεύασε δρόμους σε διάφορες περιοχές της Ηπείρου για την κατασκευή των οποίων ξόδεψε πάνω από 25.000 γρόσια .

Επίσης ανακαίνισε την εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης αφού έδωσε την δικαιοδοσία το όρος Σινά, όπου και έχει ταφεί.

Έδωσε 3.000 γρόσια για την κατασκευή γέφυρας και πηγαδιού στη Λούτσα των Ιωαννίνων .

Ανάλαβε η ίδια τη συντήρηση του σχολείου Άνω Βίτσας .

Έδωσε το σπίτι της στα Γιάννενα για την δημιουργία υφαντικής σχολής για τα φτωχά κορίτσια. Όρισε 12 κορίτσια να τρέφονται, να ντύνονται και να διδάσκονται για μία τριετία αφού είναι απόφοιτες του δημοτικού σχολείου.

Ύστερα από τον θάνατό της με θέληση της ίδιας η οποία γραφόταν στην διαθήκη της δόθηκαν διάφορα ποσά η μερίσματα μετοχών της, για την εκκλησίες και μοναστήρια για την κατασκευή και τη συντήρηση δρόμων και γεφυριών, για διόρθωση κοινών φρεάτων, για την συντήρηση δημοτικού σχολείου, όπως και για δημιουργία βιβλιοθήκης για το Πανεπιστήμιο Αθηνών και αγορά βιβλίων.

Όρισε επίσης να δίνονται κάθε χρόνο στο νοσοκομείο Χατζηκώνστα για τους άρρωστους με χρόνιους ή σοβαρές νόσους υπό τον όρο η αίθουσα να πάρει το όνομά της και ό,τι χρηματικό ποσό περισσεύει να δίνεται στους άπορους της πόλης

## ΡΩΞΑΝΔΡΑ ΒΑΓΙΑ

ΟΝΟΜΑ: Ρωξάνδρα Βάγια

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Η Ρωξάνδρα Βάγια καταγόταν από τα Γιάννενα

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Έκανε μεγάλες δωρεές οι κυριότερες από τις οποίες:

Μετοχές της δόθηκαν στα ελέη της πόλης και στον Εθνικό στόλο.

Τόκοι άλλων μετοχών της διατέθηκαν για την αγορά βιβλίων απόρων και μαθητών

ΟΝΟΜΑ: Ρωξάνδρα Βάγια

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: Η Ρωξάνδρα Βάγια καταγόταν από τα Γιάννενα

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ: Έκανε μεγάλες δωρεές οι κυριότερες από τις οποίες:

Μετοχές της δόθηκαν στα ελέη της πόλης και στον Εθνικό στόλο.

Τόκοι άλλων μετοχών της διατέθηκαν για την αγορά βιβλίων απόρων και μαθητών της Ζωσιμαίας.

Οι τόκοι Άλλα ποσά δόθηκαν για αγορά βιβλίων απόρων και επιμελών μαθητών. Τέλος άφησε χρηματικό ποσό για προίκα φτωχών κοριτσιών από τα οποία κάθε χρόνο θα διάλεγε ένα ο διαχειριστής της περιουσίας της.



## Εθνικοί ευεργέτες σήμερα

Ευτυχώς και σήμερα υπάρχουν Εθνικοί Ευεργέτες. Δαπανώνται δισεκατομμύρια για Εθνικούς Λόγους. Για την διεκδίκηση της Ολυμπιάδας βέβαια οι σύγχρονοι ευεργέτες απέκτησαν τίτλους ανάλογα με το ύψος της κατάθεσής τους. Οι σύγχρονοι δεν αρκούνται στην υστεροφημία. Προφανώς έχει μεταβληθεί η ανάγκη. Στη σύγχρονη κοινωνία, στον σημερινό κόσμο αναγκαστήκαμε να θεσπίσουμε κίνητρα είτε μέσω διαφήμισης είτε μέσω φορολογικών απαλλαγών για να αποκτήσουμε νέους ευεργέτες. Δυστυχώς ή Ευτυχώς οι σύγχρονοι νεοέλληνες προσθέτουν στο σημερινό τους προφίλ, συνήθως επιχειρηματικό την ιδιότητα του "χορηγού". Τις περισσότερες φορές δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε μια σύγχρονη "χορηγία" από μια πραγματική επιχειρηματική δραστηριότητα. Άλλωστε μεταπολιτευτικά ζούμε εποχές έντονης καχυποψίας και πολιτικής απαξίωσης, που δεν επιτρέπουν στους Έλληνες να αξιολογήσουν τις γενναίες και μερικές φορές ανώνυμες προσφορές των συμπατριωτών μας.

Πρόσφατα και με την ανάδειξη του παγκόσμιου φαινομένου της κοινωνικής φτώχειας, Του σύγχρονου κοινωνικού αποκλεισμού, η ευεργεσία έλαβε τη μορφή κοινωνικής εταιρικής ευθύνης. Σύστημα εξαιρετικά ωφέλιμο και αποτελεσματικό για την Ελληνική Πολιτεία αλλά πάλι τις περισσότερες φορές με αντάλλαγμα, με κίνητρο. Χωρίς την παλιά εκείνη ανιδιοτέλεια. Χωρίς αυτοσκοπό την προσφορά στον συνάνθρωπο.

Όσον αφορά τη συνηθέστερη μορφή εθνικής ευεργεσίας που ήταν η μετά θάνατον φιλανθρωπία, τώρα είναι είδος προς εξαφάνιση. Πόσοι Έλληνες πλέον αφήνουν οποιοδήποτε ωφέλημα δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως, κληρονομίας, κληροδοσίας, καθολικού καταπιστεύματος, αιτία θανάτου δωρεάς; Και πόσοι Έλληνες πλέον πιστεύουν ότι τα ωφελήματα αυτά μπορούν να διαχειριστούν προς το κοινό όφελος σε εκτέλεση της βούλησης των διαθετών;

Αυτή είναι η διαφορά λοιπόν των σύγχρονων χορηγών από τους Εθνικούς Ευεργέτες. Ποια; Η ζωή τους. Η ζωή μας. Η καθημερινότητά μας, η έλλειψη βασικών ιδανικών, οι νέες ανάγκες της κοινωνίας και η προκατάληψη των Ελλήνων απέναντι στην έννοια του πατριωτισμού, προσδιορίζουν διαφορετικά τις προτεραιότητες και φιλοδοξίες των νεοελλήνων.

Ελπίδα φωτός βέβαια για την Ήπειρο και γενικότερα για την Ελλάδα αποτελεί ο εθελοντισμός είτε σε προσωπικό επίπεδο είτε συλλογικά οργανωμένος. Ο εθελοντισμός στις μέρες μας έχει λάβει διαστάσεις ευεργεσίας.

Τέλος και έτσι όπως διαμορφώνονται παγκοσμίως οι κλιματολογικές αλλαγές και στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής συνείδησης και παιδείας, ευεργέτες θα θεωρούνται στο άμεσο μέλλον όσοι δωρίζουν γη για να παραμείνει πράσινο και όχι για τη δημιουργία υποδομών.

Ο μόνος τρόπος προκειμένου να υπάρξει συνέχεια της Ηπειρωτικής Ευποιίας είναι η συλλογική μνήμη.

Η μνήμη περιέχει το σεβασμό στο παρελθόν. Μόνο αν τιμήσουμε το παρελθόν μας μπορούμε να θωρακίσουμε το μέλλον μας. Καλούμαστε να διοχετεύσουμε στα παιδιά μας το αίσθημα αυτό της προσφοράς για την προαγωγή της Πατρίδας μας, μέσα από την καλύτερη, κατά το δυνατόν διαχείριση των περιουσιών και

υλοποίηση της βούλησης των Εθνικών μας Ευεργετών.

Η συλλογική μνήμη είναι άμυνα. Άμυνα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση. Άμυνα ενάντια στην αποξένωση των ανθρώπων.

## **Συμπεράσματα**

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε πόσο σημαντικοί και ξεχωριστοί ήταν αυτοί οι άνθρωποι από την Ήπειρο. Γεννημένοι εκεί, μοναχικοί, πήραν την μεγάλη απόφαση της μετανάστευσης για να αποκτήσουν πλούτο, ώστε να μπορέσουν κάποια μέρα να προσφέρουν και να προστεθούν και αυτοί σαν το επόμενο λιθαράκι της ιστορίας αυτού του τόπου. Τόσο μεγάλη είναι η προσφορά της θυσίας τους. Μιας θυσίας, που καθόριζε, τη ζωή τους και την εξέλιξη της επαγγελματικής τους πορείας.

Από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε εντός και εκτός σχολείου, με τα ερωτηματολόγια που διανείμαμε προέκυψαν:

Στις ηλικίες 15-25 οι ερωτούμενοι γνωρίζουν τον όρο εθνικός ευεργέτης και υποστηρίζουν πως στην πλειοψηφία τους ήταν άνδρες. Θεωρούν το έργο τους σημαντικό και τη Ζωσιμαία σαν το σπουδαιότερο έργο τους. Οι περισσότεροι γνωρίζουν τις περιοχές δράσης τους και τους τομείς όπου έδρασαν(υγεία). Πιστεύουν ότι υπάρχουν εθνικοί ευεργέτες σήμερα και πως τα έργα τους υπήρξαν εξαιρετικά χρήσιμα για τη χώρα μας.

Όσον αφορά τις ηλικίες 26-50 οι περισσότεροι, επίσης, γνωρίζουν τον όρο εθνικός ευεργέτης και σε αντίθεση με τους παραπάνω θεωρούν πως οι εθνικοί ευεργέτες στην πλειοψηφία τους ήταν γυναίκες. Δεν πιστεύουν πως το έργο των Ηπειρωτών εθνικών ευεργετών είναι σημαντικό. Επιπρόσθετα, και αυτοί υποστηρίζουν ότι η Ζωσιμαία είναι το σημαντικότερο από τα έργα τους. Στη συνέχεια, γνωρίζουν τις περιοχές δράσης τους και τους τομείς της(υγεία). Θεωρούν πως δεν υπάρχουν σήμερα εθνικοί ευεργέτες στη χώρα μας, αν και τα έργα τους ήταν χρήσιμα γι' αυτή.

Τέλος, στις ηλικίες 50+ η πλειοψηφία γνωρίζει τον όρο εθνικός ευεργέτης και πως οι περισσότεροι από αυτούς ήταν άνδρες. Θεωρούν το έργο τους σημαντικό και το Ζάππειο ως το σπουδαιότερο. Παράλληλα, γνωρίζουν τις περιοχές δράσης τους και πως οι τομείς στους οποίους έδρασαν περισσότερο ήταν: παιδεία, υγεία, υποδομές. Εν κατακλείδι, σύμφωνα με τη γνώμη τους, δεν υπάρχουν σήμερα εθνικοί ευεργέτες στη χώρα μας και υποστηρίζουν πως τα έργα τους δε φάνηκαν χρήσιμα γι' αυτή.

## **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

1. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

ΕΝΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ (ΔΙΤΟΜΟ), ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ

2. Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Π. ΖΩΣΙΜΑ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΣΤΙΑ 1913, ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΠΕΤΗ

3. Μπέττη Στέφανου : Η Ηπειρωτική Ευποιΐα , Εκδοση Αγαθοεργών Καταστημάτων ΙεράςΜητροπόλεως Ιωαννίνων , Ιωάννινα 1982
4. Μέττη Στέφανου : Οι Ζωσιμάδες ,Εκδοση Ζωσιμαίας Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ιωαννίνων, Ιωάννινα 1990
- 5.Σύνδεσμος Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων : Μνήμη Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων , Ιωάννινα 2000
- 6.Ηπειρος : 4000 χρόνια Ελληνικής Ιστορίας και Πολιτισμού ,Εκδοτική Αθηνών ,Αθήνα 1997

## **INTERNET**

1. [http://thesecretrealtruth.blogspot.com/2016/10/12\\_19.html#ixzz4NbwMXdXz](http://thesecretrealtruth.blogspot.com/2016/10/12_19.html#ixzz4NbwMXdXz)
- 2.<http://zsgiannina.gr/wp-content/uploads/2015/10/379-%CE%9C%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CE%BF%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%A1%CE%B9%CE%B6%CE%AC%CF%81%CE%B7%CF%82.pdf>
- 3.<http://enromiosini.gr/arthrografia/%CF%84%CE%BF-%CF%86%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B7%CF%80%CE%B5%CE%B9%CF%81%CF%89%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CF%84%CF%89%CE%BD/>

## ΑΡΘΡΑ

- 1.Εφημερίδα “ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ” “ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ” Θεσσαλονίκη, 7 Νοεμβρίου 2011
- 2.Ενωμένη Ρωμιοσύνη, Μαρούλας Παπαευσταθίου – Τσάγκα,20-09-2012
- 3.Οικ. Ταχυδρόμος, 21 Ιαν. 1999

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ  
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ**

15 - 25  26 - 50  50+

1. Γνωρίζετε τι σημαίνει ο όρος εθνικός ευεργέτης ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ

2. Γνωρίζετε κάποιον ηπειρώτη εθνικό ευεργέτη ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ

3. Οι ηπειρώτες εθνικοί ευεργέτες ήταν στην πλειοψηφία τους :

ΑΝΔΡΕΣ  ΓΥΝΑΙΚΕΣ

4. Θεωρείτε το έργο των Ηπειρωτών εθνικών ευεργετών είναι σημαντικό ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ

5. Ποιο πιστεύετε ότι είναι το σημαντικότερο έργο από τα παρακάτω ;

ΖΑΠΠΕΙΟ  ΖΩΣΙΜΑΙΑ  ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

6. Γνωρίζετε τις περιοχές δράσης τους ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ

7. Σε ποιους τομείς έδρασαν οι περισσότεροι ;

ΠΑΙΔΕΙΑ  ΥΓΕΙΑ  ΥΠΟΔΟΜΕΣ  
ΌΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

8. Υπάρχουν σήμερα εθνικοί ευεργέτες στην χώρα μας ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ

9. Τα έργα τους υπήρξαν χρήσιμα για την χώρα μας ;

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΔΕΝ ΞΕΡΩ

10. Η ψήφος σε ομογενείς θα βοηθούσε θα βοηθούσε στην εμφάνιση νέων εθνικών ευεργετών αι

ΝΑΙ  ΟΧΙ  ΙΣΩΣ